

Nr. 444. Folkethingets Forhandlinger.
 704. The Beh. of Forst. & Vestm.
 flab hos ham som jeg sætter megen Pris paa den nemlig at han uagter han hører til Marinen, i visse Tilfælde har viist en stor Forbringsfrihed som man ikke er vant til at finde hos Sagsmand, og jeg sætter derfor saa meget mere Pris paa de Udtalelser der ere komne fra det ærede Medlem. Der er imidlertid et Punkt, hvoer jeg ikke er entg med ham, og det er naar han mente, at man ikke skulde opgave, at Dolagsværftet drives for Statens Regning. Jeg derimod tror at det er det vigtigste, at nedlægge Værftet, enten at bortforpagte det eller paa hvilken anden Maade man kunde lade det gaa over til ikke at drives af Staten umiddelbart. Jeg gaar derved ikke ud fra den Betragtning, som har ligget til Grund for Statsrevisionens Betænkning; jeg vil tværtimod — hvad jeg allerede har antydet — meget gjerne tro, at der er Overdrivelse i Kritiken, at den maasse i mange Henseender er mindre rigtig, og at der muligens i mange Retninger er mindre Indsigt hos disse Dommere, eller Kritikkere end de selv have Anelse om. Det er altsaa aldeles ikke fra dette Synspunkt at jeg gaar ud naar jeg ønsker at Værftet skulde ophøre at drives for Statens Regning, men det er fordi jeg tror, at vor Stats Stilling nu er en saadan, at vi maa indskrænke os med Hensyn til Flaade og Hær, altsaa her i dette Tilfælde med Hensyn til Flaaden, og navnlig derved, at man maatte kunne anskaffe sig andet Steds fra de saa Krigsskibe, der ville være nødvendige for os til vor Handels Beskyttelse i fjerne Verdensdele, og tillige den Slags Skibe, vi kunne bruge her i Forbindelse med vort øvrige Forsvar for Landet. Det er altsaa aldeles bortset fra de Erfaringer man har troet at gjøre ved Dolagsværftet, og blot af økonomiske og politiske Grunde, at jeg kunde ønske en saadan Forholdsregel tagen. Naar det nu ses her af Betænkningen, at man i England har begyndt at nedlægge Værfter for Statens Regning (S. 11 m. r.). Det er galt, det er rent galt. Sa skulde det være rent galt, saa maa man

12te Møde. Ordentlig Samling, 1871—72.
 ang, Statsregnsk. f. 1869—70, 7042
 undskyldte mig, da jeg jo ikke har givet mig af med disse Ting, og ikke i dem er sagkundig, men jeg tror dog at maatte være berettiget til at støtte mig til de Erklæringer der foreligger fra Statsrevisionen, og jeg mener da — der staar nu for Drikt ikke i Betænkningen, at alle Skibs værfter i England ere nedlagte, men kun at der er nedlagt visse Skibs værfter der for Statens Regning — at man ogsaa kunde gjøre det her, naar man blot forbeholdt sig Forret for vore Skibe til at komme i Dok og under de Reparationer, der kunne være nødvendige, thi det erkender jeg fuldstændigt, at denne Indflydelse maa vi vedblive at have paa Skibsforlovs værftet, selv om det bliver privat. Jeg skal altsaa blot udtale det Dnsse, at man en Gang maatte komme til dette Resultat, som jeg antager maa være meget billigere for Staten end den nuværende Maade, at bygge Skibe paa. Jeg har meget store Betænkninger ved den foresatte Udvidelse af Krigsmagten til os fra Danmarks Side, et Forsøg, der jo aldrig vil kunne luffes, ikke en Gang om man slaar sig sammen med andre Magter, og anstiller Flaadevæbner i Østersøen tror jeg, at det vil være til nogen Gavn for Danmark, at gaa frem ad den Vej, som man hidtil er gaaet; jeg tror naare at dette Sidste kunde være til Skade for vor Stilling, end det Modsatte. — Der er et Par andre Punkter, som jeg vil tillade mig at sige nogle Ord om, navnlig hvad der i Folkethingets Udvalgsbetænkning er omtalt angaaende Afhændelsen af Giendomme, som ikke ere egentlige Domæner. Med Hensyn dertil vil jeg bemærke, at man efter min Mening, en Gang maa faae en nøagtig Definition af dette Begreb Domæner. Det forekommer mig, at vi ikke mere have Domæner i den gamle Betydning af dette Ord, da de jo egentlig være til Underhold for Hærskudet; men efter, at vi have indført en Civilliste, er det kun en gammel Rest fra Absolutismens Tid som den burde gjøres en Ende paa; i ethvert Tilfælde burde alle Statens Giend-